

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

SYSTEM INSTYTUCJONALNY W RPO WO 2014-2020

[Sekcja 7]

OPOLE, KWIECIEŃ 2020

Wykaz instytucji podmiotów odpowiadających za zarządzanie, kontrolę i audyt został zaprezentowany poniżej.

Tabela 1: Odpowiednie instytucje i podmioty

Instytucja/podmiot	Nazwa instytucji/podmiotu oraz departamentu lub jednostki	Kierownik instytucji/podmiotu (funkcja lub stanowisko)
Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Opolskiego obsługiwany przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Departament Koordynacji Programów Operacyjnych	Marszałek Województwa Opolskiego tel.: (+48) 77 54 16 510, 77 54 16 511 fax: (+48) 77 54 16 512 e-mail: marszalek@opolskie.pl
Instytucja Certyfikująca	Zarząd Województwa Opolskiego obsługiwany przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Departament Koordynacji Programów Operacyjnych	Marszałek Województwa Opolskiego tel.: (+48) 77 54 16 510, 77 54 16 511 fax: (+48) 77 54 16 512 e-mail: marszalek@opolskie.pl
Instytucja Audytowa	Ministerstwo Finansów, Departament Audytu Środków Publicznych	Minister właściwy ds. finansów publicznych tel. (+48) 22 694 55 55 e-mail: kancelaria@mofnet.gov.pl
Podmiot, do którego Komisja będzie kierowała płatności	Ministerstwo Finansów, Departament Instytucji Płatniczej	Minister właściwy ds. finansów publicznych tel. (+48) 22 694 55 55 e-mail: kancelaria@mofnet.gov.pl
Podmiot udzielający desygnacji	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego tel.: (+48) 22 273 70 00 e-mail: kancelaria@mir.gov.pl
Instytucja Pośrednicząca (EFRR – wybrane obszary)	Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki	Dyrektor Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki tel.: (+48) 77 403 36 00 fax: (+48) 77 403 36 00 e-mail: biuro@ocrg.opolskie.pl
Instytucja Pośrednicząca (EFS – wybrane obszary)	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu tel.: (+48) 77 441 67 01 fax: (+48) 77 441 67 02 e-mail: sekretariat@wup.opole.pl
Związek Zintegrowanej Inwestycji Terytorialnej	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	Dyrektor Biura Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska tel.: (+48) 77 54 17 931 e-mail: biuro@ao.opole.pl

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2014-2020

Instytucją Zarządzającą RPO WO 2014-2020 jest Zarząd Województwa Opolskiego. Na podstawie uregulowań zawartych w regulaminie wewnętrznym UMWO przygotowanym przez Zarząd Województwa Opolskiego obowiązki IZRPO WO pełni komórka organizacyjna w ramach UMWO. Obecnie funkcję tę pełni Departament Koordynacji Programów Operacyjnych.

Zadania IZRPO WO realizowane będą w oparciu o właściwe przepisy Rozporządzenia ogólnego. Do głównych zadań IZRPO WO należy (art. 125 Rozporządzenia ogólnego):

1. Na poziomie zarządzania:

- powołanie i koordynacja prac KM RPO WO, dostarczanie informacji wymaganych do wykonywania jego zadań, w szczególności dane dotyczące postępów Programu w osiąganiu celów, dane finansowe i dane odnoszące się do wskaźników i celów pośrednich;
- opracowanie rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji Programu, i po ich zatwierdzeniu przez KM RPO WO przedkładanie KE;
- udostępnianie instytucjom pośredniczącym oraz beneficjentom informacji, które są istotne odpowiednio dla wykonywania ich zadań i realizacji operacji;
- tworzenie systemu elektronicznej rejestracji i przechowywania danych dotyczących każdej operacji, które są niezbędne do monitorowania, oceny, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytu, w tym danych dotyczących poszczególnych uczestników operacji, w stosownych przypadkach;
- nadzór, aby dane, o których mowa wyżej były gromadzone, wprowadzane do systemu i tam przechowywane, a dane na temat wskaźników były podzielone według płci w przypadkach wymaganych na podstawie załączników I i II do Rozporządzenia w sprawie EFS;
- nadzór, koordynacja i współpraca z IP, Związkiem ZIT.

2. Na poziomie wyboru operacji:

- sporządzanie i stosowanie odpowiednich procedur wyboru i kryteriów, które zapewniają, że operacje przyczynią się do osiągnięcia celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich priorytetów, są niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz zgodne z art. 7 i 8 Rozporządzenia ogólnego w zakresie ogólnych zasad promowania równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz niedyskryminacji, zrównoważonego rozwoju;
- nadzór i weryfikacja, czy wybrana operacja wchodziła w zakres odpowiedniego funduszu oraz zaliczała się do kategorii interwencji określonej w Osi lub Osiach priorytetowych RPO WO 2014-2020;
- zapewnienie przedkładania beneficjentowi dokumentu zawierającego warunki wsparcia dla każdego działania, w tym szczegółowe wymagania dotyczące produktów lub usług, które mają być dostarczone w ramach operacji, plan finansowania oraz termin realizacji;
- weryfikacja przed zatwierdzeniem operacji, że beneficjenci dysponują administracyjną, finansową i operacyjną zdolnością;
- weryfikacja, jeżeli operacja rozpoczęła się przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie, czy spełnione zostały unijne i krajowe zasady dotyczące danej operacji;
- nadzór i weryfikacja, aby operacje wybrane do dofinansowania z funduszy nie obejmowały przedsięwzięć będących częścią operacji, które zostały objęte lub powinny być objęte procedurą odzyskiwania, zgodnie z art. 71 Rozporządzenia ogólnego w następstwie przeniesienia działalności produkcyjnej poza obszar objęty Programem;

- określanie kategorii interwencji, w odniesieniu do której przypisane są wydatki związane z operacją;
- nadzór, koordynacja i współpraca z IP, Związkiem ZIT.

3. Na poziomie zarządzania finansami i kontroli:

- weryfikacja, czy dofinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, czy wydatki deklarowane przez beneficjentów zostały przez nich zapłacone oraz, czy spełniają one wymagania obowiązującego prawa, RPO WO 2014-2020 oraz warunki wsparcia operacji;
- nadzór i weryfikacja, czy beneficjenci uczestniczący we wdrażaniu operacji, których koszty zwracane są na podstawie faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowalnych, prowadzili oddzielny system księgowości lub korzystali z odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją;
- wprowadzanie skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniając stwierdzone rodzaje ryzyka;
- ustanawianie procedury gwarantującej przechowywanie zgodnie z wymogami art. 72 lit. g) Rozporządzenia ogólnego wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów wymagane do zapewnienia właściwej ścieżki audytu;
- sporządzanie naprawcze deklaracji zarządczej i rocznego podsumowania, o których mowa w art. 59 ust. 5 lit. a) i b) rozporządzenia finansowego;
- nadzór, koordynacja i współpraca z IP, Związkiem ZIT.

IZRPO WO będzie przeprowadzać kontrole systemowe w IP oraz Związku ZIT. W odniesieniu do kontroli IZRPO WO weryfikuje, czy współfinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, czy wydatki deklarowane przez beneficjentów zostały przez nich zapłacone oraz czy spełniają one wymagania obowiązującego prawa unijnego i krajowego, programu operacyjnego oraz warunki wsparcia operacji. Powyższe obejmuje weryfikacje administracyjne w odniesieniu do każdego złożonego przez beneficjentów wniosku o zwrot i weryfikacje operacji na miejscu realizacji. Częstość i zakres weryfikacji na miejscu są proporcjonalne do kwoty wsparcia publicznego na operację oraz poziomu ryzyka stwierdzonego w toku tych weryfikacji oraz audytów przeprowadzanych przez IA w odniesieniu do systemu zarządzania i kontroli, jako całości. W oparciu o przyjętą przez IZRPO WO metodologię będą mogły być prowadzone na wyłonionej próbie:

- projektów - kontrole na miejscu, w tym prowadzone w miejscu ich realizacji kontrole trwałości;
- dokumentów - weryfikacje prowadzone w ramach poszczególnych rodzajów kontroli.

Zadania związane z dokonywaniem i księgowaniem płatności powierzone zostały niezależnej komórce organizacyjnej UMWO, którą jest obecnie Departament Finansów.

Institucje Pośredniczące RPO WO 2014-2020

Na mocy art. 123 ust. 7 Rozporządzenia ogólnego, Instytucja Zarządzająca powierzyła zarządzanie częścią RPO WO 2014-2020 Instytucjom Pośredniczącym. W system wdrażania zostaną włączone dwie IP, tj.:

- Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki¹;
- Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu².

¹ OCRG zostało powołane Uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego nr V/38/2007 z dnia 27 lutego 2007 r. jako jednostka budżetowa Samorządu Województwa Opolskiego.

² WUP został powołany uchwałą nr XX/136/2000 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 czerwca 2000 r., jako jednostka budżetowa Samorządu Województwa Opolskiego.

Biorąc pod uwagę gotowość instytucjonalną, zasoby kadrowe, zaplecze techniczne oraz zakres kompetencyjny tych podmiotów i dotychczasowe, wieloletnie doświadczenia z wdrażania środków unijnych, w tym pełnienie w okresie 2007-2013 funkcji Instytucji Pośredniczących II stopnia RPO WO 2007-2013 i PO KL 2007-2013, wybrane IP będą odpowiadały za realizację obszarów Programu, określonych w Tabeli 2.

Tabela 2: Obszary RPO WO 2014-2020 powierzone do wdrożenia IP

IP	Fundusz	CT	PI	Zakres
OPOLSKIE CENTRUM ROZWOJU GOSPODARKI	EFRR	1	1b	Innowacje w przedsiębiorstwach
		3	3b	Współpraca gospodarcza i promocja
			3c	Nowe produkty i usługi w MSP
		4		
			4b	Efektywność energetyczna w MSP
			4c	Efektywność energetyczna w mieszkalnictwie
		9	9a	Infrastruktura usług społecznych
WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY	EFS	8	8i	Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy
			8iii	Zakładanie działalności gospodarczej
			8iv	Godzenie życia prywatnego i zawodowego
		9	9v	Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej
		10	10i	Wsparcie kształcenia ogólnego
			10i	Wsparcie edukacji przedszkolnej
			10i	Programy pomocy stypendialnej
			10iv	Wsparcie kształcenia zawodowego

Źródło: Opracowanie IZRPO WO.

IZRPO WO dopuszcza możliwość przejęcia działań powierzonych IP w zakresie wdrażania instrumentów finansowych.

Instytucje, którym powierzone zostają funkcje IP są jednostkami podległymi Zarządowi Województwa Opolskiego, tym samym ich działalność podlega m.in. regulacjom wewnętrznym przyjmowanym przez Zarząd Województwa Opolskiego. Włączenie tych podmiotów do systemu realizacji RPO WO 2014-2020, zakres zadań i odpowiedzialności oraz wzajemne relacje pomiędzy IZRPO WO a IP regulowane będą na podstawie porozumień zawartych pomiędzy podmiotami. Ponadto wzajemne relacje pomiędzy IZRPO WO a IP na dalszym etapie będą uszczegóławiane za pośrednictwem wytycznych programowych IZRPO WO.

Do głównych zadań IP należeć m.in. będą:

- przeprowadzanie naborów wniosków o dofinansowanie;
- podpisywanie umów o dofinansowanie projektów;
- prowadzenie bezpośredniego nadzoru nad realizacją operacji, w tym ich rozliczanie i kontrola;
- ocena i sprawozdawanie do IZRPO WO nt. efektów wdrażania wybranych obszarów Programu, w tym wprowadzanie w porozumieniu z IZRPO WO działań naprawczych, usprawnień wpływających na skuteczną i efektywną realizację Programu;

- udział w pracach KM RPO WO oraz działaniach podejmowanych w ramach procesu ewaluacji Programu;
- promowanie i informowanie we współpracy z IZRPO WO o działaniach podejmowanych w ramach Programu i osiągniętych efektach.

Związek Zintegrowanej Inwestycji Terytorialnej

Na podstawie art. 36 Rozporządzenia ogólnego IZRPO WO wprowadziła instrument Zintegrowanej Inwestycji Terytorialnej. Podmiotem współpracującym z IZRPO WO w ramach wdrożenia tego instrumentu jest Związek ZIT³, który przybrał formę partnerstwa w postaci Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska⁴. Zakres zadań i odpowiedzialności oraz wzajemne relacje pomiędzy IZRPO WO a Związkiem ZIT regulowane będą na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy podmiotami. Zgodnie z art. 7 Rozporządzenia EFRR za pomocą ZIT realizowane będą działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Wsparcie w ramach ZIT skoncentrowane jest na kierunkach interwencji RPO WO 2014-2020 i wpisuje się w system monitorowania postępów i efektów wdrażania Programu. Wykaz obszarów realizowanych decyzją IZRPO WO przez Związek ZIT przedstawia Tabela 3.

Tabela 3: Obszary RPO WO 2014-2020 powierzone do realizacji Związkowi ZIT

Związek ZIT	Fundusz	CT	PI	Zakres
STOWARZYSZENIE AGLOMERACJA OPOLSKA	EFRR	3	3a	Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Aglomeracji Opolskiej
		4	4c	Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej
			4e	Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej
		6	6c	Dziedzictwo kulturowe i kultura w Aglomeracji Opolskiej
	EFS	10	10i	Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej
			10i	Wsparcie kształcenia ogólnego w Aglomeracji Opolskiej
			10iv	Wsparcie kształcenia zawodowego w Aglomeracji Opolskiej

Źródło: Opracowanie IZRPO WO.

IZRPO WO powierza Związkowi ZIT przeprowadzenie naborów we wskazanych dla ZIT obszarach wsparcia RPO WO 2014-2020, ocenę projektów, opracowanie listy rankingowej projektów w uzgodnieniu z IZRPO WO. Ponadto IZRPO WO zagwarantuje Związkowi ZIT udział w pracach w KM RPO WO na zasadach określonych w wytycznych programowych. Tym samym przedstawiciel Związku ZIT będzie brał udział w tworzeniu i akceptowaniu kryteriów wyboru projektów RPO WO 2014-2020.

Zastosowanie ZIT w ramach RPO WO 2014-2020 możliwe będzie po spełnieniu warunków określonych w UP, a także wytycznych MIR oraz IZRPO WO, dotyczących⁵:

- zawiązania zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa, rozumianej jako powołanie Związku ZIT, który w województwie opolskim przyjął formę stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- przygotowania Strategii ZIT;

³ Porozumienie w sprawie utworzenia Aglomeracji Opolskiej z dnia 26.10.2012, opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego z dnia 31.10.2012, poz. 1521.

⁴ Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska powołane zostało przez 20 gmin województwa opolskiego na zebraniu założycielskim 16 października 2013 r. W dniu 14 listopada 2013 r. nastąpiła rejestracja Stowarzyszenia w Krajowym Rejestrze Sądowym. Uchwałą nr 7/2014 Zarządu Stowarzyszenia Aglomeracja z dnia 19 marca 2014 r. w sprawie przyjęcia gminy Tułowice w poczet członków Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska skład Aglomeracji Opolskiej został rozszerzony o gminę Tułowice. Ostatecznie w skład Stowarzyszenia wchodzi 21 gmin.

⁵ Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020..., s. 158, Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych..., s. 8.

- posiadania odpowiedniej zdolności instytucjonalnej przez Związek ZIT;
- podpisania porozumienia dotyczącego realizacji ZIT w województwie opolskim pomiędzy Związkiem ZIT a IZRPO WO;
- uzupełnienia środków rezerwy programowej przeznaczonych na realizację ZIT środkami podstawowej alokacji RPO WO 2014-2020;

Realizacja projektów dotyczących gospodarki niskoemisyjnej (w ramach PI 4c i 4e) uzależniona jest od posiadania dokumentów strategicznych w zakresie gospodarki niskoemisyjnej (np. planu gospodarki niskoemisyjnej lub planów zrównoważonej mobilności miejskiej) lub ich elementów w Strategii ZIT⁶. Weryfikacja zdolności instytucjonalnej Związku ZIT zostanie przeprowadzona przez IZRPO WO w oparciu o opracowane wytyczne programowe w tym zakresie. Zastosowanie instrumentu ZIT przede wszystkim ma zwiększyć zaangażowanie miasta wojewódzkiego wraz z obszarem funkcjonalnym w zarządzanie funduszami unijnymi w latach 2014-2020.

Instytucja Certyfikująca

Na mocy art. 123 ust. 3 Rozporządzenia ogólnego zadania związane z certyfikacją wydatków do KE, określone w art. 126 Rozporządzenia ogólnego, zostały powierzone IZRPO WO. Warunkiem niezbędnym dla pełnienia przez IZRPO WO zadań związanych z certyfikacją w ramach Programu jest zapewnienie rozdzielania realizacji zadań zarządczo-kontrolnych od certyfikacji. Wypełniając ten warunek decyzją Zarządu Województwa Opolskiego zadania w tym zakresie powierzono komórce organizacyjnej UMWO, która jest niezależna od pozostałych komórek Urzędu, realizujących pozostałe zadania związane z zarządzaniem i wdrażaniem Programu (dotyczy: zarządzania, wyboru operacji, kontroli, oceny Programu).

Desygnacja

Zgodnie z zapisami UP desygnacji podlegają instytucje zarządzające oraz inne instytucje pośredniczące i wdrażające wyznaczone przez instytucje zarządzające do realizacji programu operacyjnego. Podmiotem udzielającym desygnacji w imieniu państwa członkowskiego jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Organem doradczym instytucji udzielającej desygnacji jest Komitet ds. Desygnacji, w skład którego wchodzi przedstawiciele ministra właściwego ds. finansów publicznych oraz ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Przez desygnację należy rozumieć decyzję potwierdzającą spełnienie przez daną instytucję warunków zapewniających prawidłową realizację programu operacyjnego. Warunkiem uzyskania desygnacji jest spełnienie kryteriów określonych w Załączniku XIII do Rozporządzenia ogólnego, w tym opracowanie i wdrożenie procedur dotyczących systemu zarządzania i kontroli oraz zawarcie właściwych umów albo porozumień międzyinstytucjonalnych. Udzielona desygnacja będzie mogła zostać zawieszona w przypadku zaprzestania spełniania przez właściwą instytucję kryteriów desygnacji lub wycofana w przypadku niezrealizowania przez desygnowaną instytucję działań naprawczych, mających na celu ponowne spełnienie kryteriów desygnacji. Zawieszenie bądź wycofanie desygnacji skutkować będzie częściowym lub całkowitym wstrzymaniem certyfikacji wydatków do KE.

Instytucja Audytowa

Organem pełniącym funkcję Instytucji Audytowej jest Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, który od 1 marca 2017 r. został zastąpiony przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (art.14 ust. 1pkt 14 ustawy o Krajowej Administracji).

Funkcję Szefa Krajowej Administracji Skarbowej pełni sekretarz stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

⁶ Posiadanie planów gospodarki niskoemisyjnej warunkuje możliwość ubiegania się o wsparcie w ramach Priorytetów inwestycyjnych 4c, 4e, 4iii w PO IIŚ oraz PO PW.

Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykonuje swoje zadania za pośrednictwem Departamentu Audytu Środków Publicznych Ministerstwa Finansów oraz 16 Izb administracji skarbowej.

W izbach administracji skarbowej zostały utworzone wyodrębnione komórki organizacyjne odpowiedzialne za audyt środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Instytucja Audytowa dba o to, aby czynności audytowe uwzględniały uznane w skali międzynarodowej standardy audytu.

Instytucja Audytowa jest niezależna od Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej.

Instytucja Audytowa posiada wyłączną odpowiedzialność w zakresie planowania i wyboru operacji będących przedmiotem audytu, jak również sposobu wykonywania audytu i raportowania o podjętych ustaleniach i rekomendacjach.

Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności z Komisji Europejskiej

Instytucją odpowiedzialną za otrzymywanie płatności z KE jest minister właściwy do spraw finansów publicznych. Środki przekazywane przez KE jako zaliczki oraz płatności okresowe i płatność końcową zostaną włączone do budżetu państwa jako jego dochody. Z budżetu państwa będą przekazywane środki na realizację projektów.

System oceny Programu

Programy finansowane ze środków publicznych powinny oprócz opisu podejmowanych działań i ich uzasadnienia zawierać elementy, które w sposób czytelny i precyzyjny pozwolą na mierzenie skuteczności tych działań i badanie ich użyteczności dla społeczeństwa. Biorąc pod uwagę powyższe zasady, IZRPO WO opracuje system oceny Programu, który pozwoli na monitorowanie jego postępu rzeczowego i finansowego, a tym samym umożliwi mierzenie osiągania założonych celów oraz będzie źródłem informacji odnośnie zmian wynikających z interwencji publicznej. Na system oceny RPO WO 2014-2020 składają się 3 podstawowe elementy: monitorowanie, sprawozdawczość i ewaluacja. Główne zasady monitorowania postępów realizacji Programu zostały określone w Rozdziale I Rozporządzenia ogólnego.

Monitorowanie i sprawozdawczość

W ramach systemu oceny Programu analizie poddawany będzie postęp rzeczowy i finansowy. Za monitorowanie efektów Programu odpowiedzialna jest IZRPO WO oraz KM RPO WO.

Zadania w zakresie monitorowania i sprawozdawczości prowadzone przez IZRPO WO będą zgodne z regulacjami w tym zakresie opracowanymi na poziomie krajowym i wytycznymi programowymi, opracowanymi na poziomie regionalnym. Natomiast KM RPO WO, zgodnie z art. 47 Rozporządzenia ogólnego zostanie powołany w ciągu trzech miesięcy od daty decyzji dotyczącej przyjęcia Programu przez KE. Skład oraz funkcje KM RPO WO określone zostaną m.in. w oparciu o art. 47, 48 i 110 Rozporządzenia ogólnego. Zgodnie z podejściem opartym na wielopoziomym sprawowaniu rządów (art. 5 Rozporządzenia ogólnego), w skład KM RPO WO wchodzić będą m.in. przedstawiciele IZRPO WO, IP, przedstawiciele strony rządowej, partnerzy społeczno-gospodarczy, reprezentanci środowisk naukowych oraz przedstawiciel KE z głosem doradczym. Na podstawie zapisów UP i właściwych przepisów Rozporządzenia ogólnego do głównych zadań KM RPO WO należeć będzie m.in.:

- zatwierdzenie kryteriów wyboru projektów,
- opiniowanie, analiza efektów realizacji Programu, w tym udział w procesie sprawozdawczości,
- opiniowanie, rekomendowanie zmian w Programie,
- branie czynnego udziału w prowadzonych badaniach,

- działania mające na celu promowanie równouprawnienia płci, równych szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych.

Szczegółowe zadania KM RPO WO zostaną określone w jego regulaminie prac.

Ewaluacja Programu

Szczegółowe zasady funkcjonowania systemu ewaluacji przyjęte w Programie wynikają z UP oraz Rozporządzenia ogólnego (art. 54-57, 114). Skuteczna i efektywna realizacja celów RPO WO 2014-2020, uzależniona jest m.in. od wielostronnego i opartego na partnerstwie procesu ewaluacji, pozwalającego w szczególności na rzetelną ocenę skuteczności, efektywności i wpływu Programu na sytuację społeczno-gospodarczą województwa. Koordynacja i realizacja procesu ewaluacji Programu oraz budowanie potencjału ewaluacyjnego w ramach IZRPO WO realizowane będzie przez Jednostkę Ewaluacyjną w ramach struktury UMWO. Jednostka ta będąc funkcjonalnie niezależną wobec pozostałych komórek i podmiotów zaangażowanych w programowanie i wdrażanie RPO WO 2014-2020 odpowiadać będzie m.in. za:

- opracowanie, wdrażanie, monitorowanie i aktualizowanie *Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020*⁷, zatwierdzanego przez KM RPO WO;
- koordynację badań ewaluacyjnych w ramach RPO WO 2014-2020 (ewaluacji wewnętrznych oraz zewnętrznych), w tym monitorowanie postępu wdrażania rekomendacji;
- przedstawianie wyników badań ewaluacyjnych, w tym podejmowanie działań wynikających z ich zaleceń KM RPO WO w zakresie oceny Programu;
- współpracę i wymianę informacji w zakresie procesu ewaluacji Programu m.in. z Krajową Jednostką Ewaluacji (KJE) oraz innymi jednostkami ewaluacyjnymi w kraju, Opolskim Obserwatorium Terytorialnym⁸, jak również z KE;
- raportowanie KJE, KM RPO WO i KE wyników ewaluacyjnych;
- prowadzenie działań na rzecz budowy i wzmocnienia potencjału ewaluacyjnego na poziomie regionalnym;
- upowszechnianie informacji nt. procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020 opinii publicznej, w tym w zakresie prowadzonych badań ewaluacyjnych, ich wyników i możliwości ich wykorzystania.

Proces ewaluacji Programu realizowany będzie w oparciu o *Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020*, który będzie przygotowany na cały okres programowania. Zgodnie z zapisami UP proces ewaluacji RPO WO 2014-2020 obejmować będzie następujące typy badań ewaluacyjnych (które realizowane będą przy wykorzystaniu zróżnicowanych metod badawczych), tj.:

- ewaluację *ex-ante*, zgodnie z art. 55 Rozporządzenia ogólnego na podstawie wytycznych KJE⁹, przeprowadzana jest w celu poprawy jakości projektowania RPO WO 2014-2020;

⁷ Zgodnie z wytycznymi KE oraz zapisami UP plan ewaluacji w szczególności powinien zawierać: listę tematów badań ewaluacyjnych wraz z uzasadnieniem ich realizacji, metody przewidziane do zastosowania wraz z określeniem zapotrzebowania na dane, sposoby zapewnienia dostarczenia odpowiedniego zakresu danych na użytek ewaluacji, harmonogram procesu ewaluacji, sposoby komunikacji wyników planowanych ewaluacji, zasoby ludzkie potrzebne do procesu ewaluacji, budżet oraz działania ukierunkowane na budowę kultury ewaluacyjnej (w tym plan szkoleń).

⁸ *Opolskie Obserwatorium Terytorialne* – instrument stanowiący element krajowego systemu obserwatoriów terytorialnych, którego zadaniem jest monitoring i ewaluacja interwencji publicznej w regionie oraz dostarczanie bieżących i usystematyzowanych informacji na temat rozwoju regionalnego. Por. *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego...*, s. 132, 137-139.

⁹http://www.ewaluacja.gov.pl/Ewaluacja_ex_ante_2014_2020/Documents/Zalecenia_ex_ante_listopad_2012.pdf (19.11.2012 r.)

- ewaluacje bieżące, realizowane w oparciu o *Plan*, dotyczące m.in. oceny i analizy sposobu, w jaki wsparcie z funduszy przyczyniło się do osiągnięcia celów każdej Osi priorytetowej RPO WO 2014-2020 oraz trafności, skuteczności i efektywności interwencji;
- ewaluacja *ex-post*, zgodnie z art. 57 Rozporządzenia ogólnego, zostanie przeprowadzona i zakończona do dnia 31 grudnia 2024 r. przez KE we współpracy m.in. z IZRPO WO¹⁰.

IZRPO WO w ramach pomocy technicznej Programu zapewni środki na prowadzenie procesu ewaluacji zgodnie z wymaganiami i zapotrzebowaniem tak, aby działania podejmowane w ramach tego procesu przebiegały w sposób ciągły, skuteczny i efektywny. Działania JE wspierane będą w wymiarze technicznym, kadrowym i organizacyjnym, jak również w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego oraz rozpowszechniania kultury ewaluacyjnej na poziomie regionalnym.

System informatyczny

Zgodnie z UP, minister właściwy ds. rozwoju regionalnego zapewni budowę i funkcjonowanie centralnego systemu informatycznego SL 2014, który będzie wspierał realizację programów operacyjnych. System ten tworzony jest w celu spełnienia wymogów Rozporządzenia ogólnego w zakresie:

- obowiązku rejestrowania i przechowywania danych dotyczących każdego projektu, niezbędnych do monitorowania, ewaluacji, zarządzania finansowego, kontroli i audytu, w tym danych osobowych uczestników projektów na potrzeby monitorowania i ewaluacji projektów współfinansowanych z EFS (art. 125 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego);
- zapewnienia systemu komputerowego służącego prowadzeniu księgowości, przechowywaniu i przekazywaniu danych finansowych i danych na temat wskaźników, dla celów monitorowania i sprawozdawczości (art. 72 pkt 2 Rozporządzenia ogólnego);
- zapewnienia funkcjonowania systemu informatycznego, za pomocą którego pełna komunikacja pomiędzy beneficjentem a właściwymi instytucjami odbywać się będzie wyłącznie drogą elektroniczną (art. 122 ust. 3 Rozporządzenia ogólnego).

System informatyczny SL 2014 służy w szczególności do wspierania procesów związanych z:

- obsługą projektu od momentu podpisania umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu;
- ewidencjonowaniem danych dotyczących programów operacyjnych;
- obsługą procesów związanych z certyfikacją wydatków.

Instytucje oraz beneficjenci korzystają z funkcjonalności udostępnionych za pośrednictwem centralnego systemu informatycznego SL 2014, w zakresie obsługi projektu od momentu podpisania umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu. Dostęp do danych gromadzonych w SL 2014 mają:

- wszystkie instytucje uczestniczące w realizacji programów operacyjnych, tj. między innymi instytucja zarządzająca, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, instytucja audytowa, w zakresie niezbędnym dla prawidłowego realizowania swoich zadań;
- beneficjenci, w zakresie danych dotyczących realizowanych przez nich projektów.

System informatyczny SL 2014 umożliwia tworzenie określonych raportów, m.in.:

- informacji o poziomie wydatkowania środków UE;
- prognoz wydatków;

¹⁰ W ramach ewaluacji *ex-post* uwzględnione zostaną ewaluacje przeprowadzone w trakcie okresu programowania, a jej zakres dotyczyć będzie skuteczności i efektywności interwencji oraz jej wkładu w realizację *Strategii Europa 2020*.

- informacji o stanie wdrażania funduszy strukturalnych;
- informacji na temat przeprowadzonych kontroli.

Wymiana informacji pomiędzy KE a IZRPO WO odbywać się będzie poprzez system SFC 2014.

IZRPO WO stworzy kompatybilny z centralnym własny Lokalny System Informatyczny mający na celu wsparcie bieżącego procesu zarządzania i monitorowania RPO WO 2014-2020 w zakresie przyjmowania i oceny wniosków o dofinansowanie. Będzie on w szczególności służył do wspierania procesów związanych z:

- przygotowaniem przez wnioskodawców wniosków o dofinansowanie (elementem systemu będzie elektroniczny formularz wniosku);
- obsługą cyklu życia wniosku o dofinansowanie (od momentu złożenia wniosku, poprzez jego oceny, aż do listy projektów zatwierdzonych do dofinansowania);
- monitorowaniem naborów wniosków o dofinansowanie.

Systemem zostaną objęte oprócz IZRPO WO pozostałe instytucje uczestniczące we wdrażaniu RPO WO 2014-2020. Lokalny System Informatyczny uwzględni specyficzne uwarunkowania wdrażania EFRR oraz EFS.

System informacji i promocji

Na podstawie art. 115 Rozporządzenia ogólnego za zapewnienie właściwej informacji i promocji RPO WO 2014-2020 odpowiadać będzie IZRPO WO. W celu zapewnienia skutecznej koordynacji działań komunikacyjnych prowadzonych przez poszczególne instytucje, zgodnie z art. 116 Rozporządzenia ogólnego, na poziomie kraju opracowany został projekt Strategii komunikacji polityki spójności na lata 2014-2020. W oparciu o ten dokument IZRPO WO opracuje Strategię komunikacji funduszy europejskich w województwie opolskim na lata 2014-2020, która będzie podstawą prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych wspierających realizację Programu¹¹. Strategia zawierać będzie elementy wymienione w pkt. 4 załącznika XII do Rozporządzenia ogólnego. Celem głównym strategii komunikacji RPO WO 2014-2020 będzie podniesienie świadomości mieszkańców regionu i instytucji odnośnie znaczenia Programu dla rozwoju województwa, zwiększenie ich aktywności w zakresie pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych oraz uzyskanie akceptacji dla efektów ich wykorzystania. Cel ten realizowany będzie poprzez:

- zapewnienie przejrzystości procedur wdrażania Programu;
- upowszechnianie korzyści płynących z realizacji Programu;
- wsparcie beneficjentów w procesie pozyskiwania środków;
- stałe podnoszenie wiedzy i kompetencji osób zaangażowanych w proces zarządzania, informowania i wdrażania Programu.

Efektom realizacji powyższych założeń będzie zapewnienie maksymalnego wykorzystania środków unijnych, dostępnych dla województwa opolskiego, podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności beneficjentów w zakresie korzystania z dostępnej pomocy, a także zwiększenie świadomości publicznej na temat udziału UE w rozwoju regionu i kraju. Ponadto celem programowanych działań będzie ukierunkowanie ich na wymiar wartości dodanej pomocy wspólnotowej, m.in. poprzez tworzenie i upowszechnianie skutecznego oraz trwałego przepływu informacji dotyczących RPO WO 2014-2020, łącznie ze wskazaniem wkładu finansowego w ramach EFRR i EFS. Ponadto IZRPO WO przygotowywać będzie roczne plany działań będące dokumentami wykonawczymi dla strategii komunikacji. Strategia ta będzie omawiana i zatwierdzana przez KM RPO

¹¹ Strategia komunikacji dla RPO WO 2014-2020 będzie uzgadniana i akceptowana przez IK UP w zakresie zgodności ze wspólną strategią komunikacji oraz wytycznymi.

WO (art. 110 ust. 2 lit. d) Rozporządzenia ogólnego). IZRPO WO, co najmniej raz w roku będzie informować KM RPO WO o postępach w realizacji strategii komunikacji i o ocenie jej wyników.

IZRPO WO i beneficjenci podejmować będą niezbędne działania informacyjne i promocyjne skierowane do ogółu społeczeństwa dotyczące operacji wspieranych w ramach Programu. Poza IZRPO WO w prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w ramach strategii komunikacji będą zaangażowane m.in. IP, Związek ZIT. Ponadto IZRPO WO będzie prowadzić działania informacyjne i promocyjne RPO WO 2014-2020 we współpracy z partnerami, w tym m.in. z właściwymi organami regionalnymi, lokalnymi, miejskimi oraz innymi władzami publicznymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi, podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, centrami informacji europejskiej, przedstawicielstwami KE w Polsce, instytucjami edukacyjnymi i badawczymi. W oparciu o doświadczenia zgromadzone na przestrzeni lat 2007-2013 w województwie opolskim kontynuowane będzie zintegrowane podejście do polityki komunikacyjnej funduszy europejskich. Sprzyjać temu będą nowe rozwiązania w zakresie programowania i wdrażania wprowadzone w latach 2014-2020, a zwłaszcza dwufunduszowość RPO WO 2014-2020. Połączenie w ramach jednego Programu środków pochodzących z dwóch funduszy, tj. EFRR i EFS usprawni realizację zintegrowanych, komplementarnych i efektywnych działań informacyjnych i promocyjnych funduszy europejskich w województwie opolskim.

Zarządzanie finansowe

Podstawowy mechanizm przepływów finansowych w zakresie środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oparty jest o budżet środków europejskich, czyli wyodrębnioną część budżetu państwa, zasilaną transferami z Komisji Europejskiej (dochody budżetu środków europejskich), z której następnie dokonywane są płatności na rzecz beneficjentów w kwocie odpowiadającej przyznanemu dofinansowaniu unijnemu (wydatki budżetu środków europejskich). Budżet środków europejskich nie obejmuje wydatków ponoszonych w ramach pomocy technicznej.

Instytucją dokonującą płatności jest Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK). Podstawą dokonania płatności na rzecz beneficjenta jest przekazane do BGK zlecenie płatności wystawione przez instytucję, z którą beneficjent zawarł umowę o dofinansowanie projektu, przygotowane w oparciu o zweryfikowany wniosek beneficjenta o płatność.

Ww. instytucja może upoważnić pisemnie inny podmiot będący państwową jednostką budżetową, realizujący projekt finansowany z udziałem środków europejskich, do wystawiania zleceń płatności. W takim przypadku instytucje systemu wdrażania są wyłączone z bezpośredniego udziału w systemie przepływu środków unijnych: środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności nie będą bowiem w praktyce przechodzić przez rachunki wspomnianych podmiotów.

Rozliczenie wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta odbywa się na podstawie wniosku o płatność złożonego do właściwej instytucji. W oparciu o zweryfikowane wnioski o płatność dana instytucja pośrednicząca sporządza zestawienia wydatków zawierające zagregowane wartości i dane z poszczególnych projektów, które następnie przekazuje do instytucji zarządzającej. Instytucja zarządzająca, w oparciu o otrzymane dokumenty, sporządza, a następnie przesyła do KE, deklaracje i zestawienia wydatków wraz z wnioskiem o płatność okresową.

Podstawą do wyliczenia wkładu unijnego, o której mowa w art. 120 ust. 2 rozporządzenia ramowego, są całkowite wydatki kwalifikowalne.